

**NAGU, TRUNSJÖ
VROUW MARIA
(1658)
Fältarbete
7-9.10.2003**

MUSEIVERKET
Marinarkeologiska enheten
Stefan Wessman 2004

FÄLTARBETE PÅ VRAKET AV VROUW MARIA DEN 7-9.10.2003

Bakgrund

Sedan juni 2001 (18.6) har Havsforskningsinstitutets ADCP- mätutrustning (Acoustic Doppler Current Profiler) mätt temperatur och strömningsförhållanden i havet vid vraket av Vrouw Maria. I september 2002 (8.9) installerades dessutom Museiverkets CTD (Conductivity, Temperature Density) i samma ställning som ADCP:n.

Utrustningen behöver servas med jämna mellanrum och lyftes därför i samband med Sjöhistoriska museets fältarbete den 26.8.2003. Utrustningen transporterades därefter till Havsforskningsinstitutet där den lagrade informationen tömdes ur mätutrustningens minne. Dessutom rengjordes utrustningen och ackumulatorerna byttes mot nya.

I början på oktober var utrustningen redo att föras tillbaka till Vrouw Maria och det skedde som tidigare i samarbete med Gränsbevakningen. Fartyget som användes för uppdraget var Bf Telkkä.

Personal

Insatsstyrkan bestod av personal från Sjöhistoriska museet; forskare Stefan Wessman och Matias Laitinen, arbetsmästare Pekka Paanasalo, samt senior forskare Juha Flinkman från Havsforskningsinstitutet.

Sjöhistoriska museets personal fanns sedan tidigare i Skärgårdshavet, Flinkman anlände med bil från Helsingfors och med isg i bagaget hade han mätutrustningen. Påmönstringen av fartyget skedde vid Nagu Sjöbevakningsstation i Pernäs kl. 17.00 den 7.10.2003.

Arbetsuppgiften

Genast efter påmönstringen den 7.10 förflyttade vi oss till Bodö i vars närhet vi ankrade upp för natten. På kvällen hölls en palaver ombord där Wessman beskrev arbetet som skulle utföras.

Morgonen den 8.10 stod det genast klart att vinden var för hård för att utföra arbetet. Flera olika faktorer spelar in som försvårar ankringsproceduren på stället, som är helt oskyddat för väder och vind. De fyra bojarna på stället är inte avsedda för ett så stort fartyg. Dessutom är vindytan på ett fartyg av Bf Telkkäs klass mycket stor. Att dessutom vara tvungen att akta det som befinner sig under fartyget underlättar inte heller saken. Dessa faktorer tillsammans gör att gränsen för vindstyrkan går vid ungefär 8m/s. Tilläggas bör att det i sista hand är fartygets befälhavare som avgör när han anser att en ankring kan ske tryggt.

Kl. 14.00 förflyttade vi oss till stället där Vrouw Maria ligger sjunken och ankrade upp i närheten i väntan på bättre väder. Vinden fortsatte dock att vara ca 12m/s hela dagen. Väderleksrapporten utlovade en vindkantring till morgonen/förmiddagen den 9.10, under vilken vinden tillfälligt skulle vara nere på 2.6m/s innan den igen ökade till 15m/s. Vi beslöt att göra ett försök att ankra upp över Vrouw Maria och utföra arbetet vid denna tidpunkt.

Morgonen den 9.10 väcktes vi kl. 5.15, vinden var nere på 2m/s. Förflyttningen till vraket inleddes genast. Ankringen över Vrouw Maria skedde med hjälp av Bf Telkkäs beredskapsbåt, som förde trossar till alla fyra isbojar som finns placerade runt Vrouw Maria.

Efter ankringen sattes Jutta, fartygets ROV (Remote operated vehicle), i vattnet och vraket besiktades. Efter besiktningen placerade Jutta en boj vid vrakets för på det ställe där mätutrustningen skulle sänkas ned. Jutta stannade i vattnet som hjälpmedel och extra säkerhet under det att dykarna utförde sitt arbete. Jutta videofilmade hela tiden under vattnet.

När platsen för mätutrustningen var utmärkt med en boj gjorde sig det första dykparet, Laitinen & Paanasalo redo att föra ned utrustningen. Mätutrustningen sänktes ned till botten med ett rep medan dykparet följde med och styrde den på plats med hjälp av linan till märkbojen. Väl nere lossade dykarna repet som använts för att sänka ned mätutrustningen. Även de tre trålbollar som använts för att göra mätutrustningen lättare

under vattnet lossades och sköts upp till ytan där de togs ombord på Bf Telkkä. Därefter togs två vattenprov vid mätutrustningen. Dykparet steg upp längs linan till märkbojen.

Som andra par dök Flinkman & Wessman. Nedstigningen skedde igen längs märkbojen för mätutrustningen. Väl nere vid mätutrustningen drog Flinkman den gamla guidelinan på nytt från tyngden för vrakets förliga boj till mätutrustningen så att man lätt hittar utrustningen från vrakets för. Efter detta tog dykparet en sväng över fördäcket på vraket innan de återvände till ytan längs märkbojens lina. Märkbojens tyngd flyttades ett stycke bort från mätutrustningen så att den inte skulle kunna slå i utrustningen när den lyftes. Wessman videofilmade under hela dyket. Sikten var mycket dålig vid denna tidpunkt, högst en meter, och lampan förvärrade situationen eftersom ljuset reflekterades från partiklarna i vattnet.

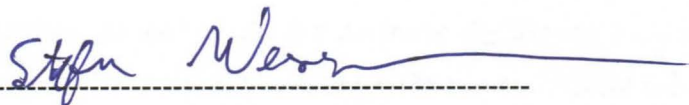
Till sist dök Markus Tuorila för att ta en överblick över situationen, sikten var dock så dålig att det endast blev ett kort dyk. Till sist togs märkbojen med tyngd och allt bort och Jutta lyftes ur vattnet.

Sammanfattning

ACDP/CTD- mätutrustningen sänktes nu ned så att den befinner sig för om vraket på babords sida om det nedfallna bogsprötet. Avståndet till bogsprötet är ca 7 meter och till vrakets för ca 9 meter. Avståndet mättes med hjälp av ROV:s sonar.

Mätutrustningen är inställd så att den mäter vattnets egenskaper under hela vintern fram till nästa sommar. Följande gång utrustningen behöver service är i början på sommaren (senast juni) 2004.

VRAKHOLMEN 17.2.2004

Forskare Stefan Wessman

Förteckning över videon

Nummer	Bildtyp	Objekt	Fotograf
200323:1	video	ROV-bild från vrakets babords sida	Markus Tuorila
200323:2	video	ROV-bild från vrakets babords sida	Markus Tuorila
200323:3	video	ROV-bild Dykare fäster lina vid CTD	Markus Tuorila
200323:4	video	ROV-bild från vrakets babords sida	Markus Tuorila
200323:5	video	Mini-DV när Flinkman fäster lina vid CTD	Stefan Wessman

